

Методичні рекомендації

Під час вивчення навчального курсу «Зовнішня політика та стратегія України» будуть використовуватися різні методи навчання.

Методи навчання: проблемні лекції, семінари-дискусії, презентації, дидактичні ігри, комплекти тестових завдань, індивідуальні завдання або колоквиум як контроль самостійної роботи студента.

У ході вивчення навчальної дисципліни використовуються три групи методів: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, методи активізації та мотивації навчально-пізнавальної діяльності, а також методи контролю.

Перша група методів представлена словесними (розповідь, лекція), наочними (презентація) та практичними (реферати) методами. З метою активізації та мотивації навчально-пізнавальної діяльності використовуються методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності в навчанні (роз'яснення мети навчального предмета та подання вимог до вивчення предмету), метод активізації у формі обміну думками. В рамках використання третьої групи методів використовуються методи усного та письмового контролю.

Методи контролю. У рамках навчально-виховного процесу, з метою визначення рівня знань, умінь та навичок студентів реалізується шестиступеневий контроль: 1) поточний контроль; 2) першоджерела (колоквиум); 3) контрольна робота; 4) тести; 5) реферат; 6) самостійна робота (конспекти лекційних та семінарських занять).

Поточний контроль знань. Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій студентами є обов'язковим. Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником для коригування

методів і засобів навчання, так і студентами для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквиум. Поточний контроль може проводитись у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі

37

комп'ютерного тестування тощо. Результати поточного контролю враховуються при визначенні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

Принципи оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях
Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організує дискусію з попередньо визначених проблем. На підставі індивідуальних завдань (рефератів) студенти готують тези виступів з цих проблем. Індивідуальні завдання з дисципліни сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань. Індивідуальні завдання виконуються студентом самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача.

Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо. Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою.

Пропущене заняття або негативну оцінку студент зобов'язаний «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем. При цьому може виставлятися оцінка, а попередня не впливатиме на середній бал студента.

Завдання контролю знань студентів під час проведення семінарських занять зводяться до того, щоб:

- виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається;
- визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення;
- виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи;
- стимулювати інтерес студентів до предмета і їх активність у пізнанні.

Контроль знань студентів під час проведення семінарських занять може відбуватись в наступних **формах:**

- детальний усний аналіз поставлених питань;
- вибіркове усне опитування «з місця»;
- дискусійне обговорення питань;

38

- індивідуальне розв'язування практичних завдань, проблемних запитань чи завдань;

- фронтальне стандартизоване опитування за картками, тестами протягом 5-10 хв;
 - письмова (до 30 хв.) самостійна робота по варіантах тощо.
- Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться до журналу занять навчальної групи. Одержані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при визначенні підсумкової оцінки (рейтингу) з даної навчальної дисципліни. За результатами контролю знань на семінарських заняттях в кінці семестру виводиться підсумкова оцінка за семінарські заняття як середнє арифметичне всіх отриманих оцінок за семінарські заняття і самостійну роботу. Після неї окремою графою виводиться підсумковий бал за семінарські заняття.

Індивідуальне навчальне заняття – проводиться з окремими студентами, які виявили особливі здібності в навчанні, схильність до науково-дослідної роботи і творчої діяльності, з метою підвищення їх рівня підготовки та розкриття індивідуального творчого обдарування.

Індивідуальні навчальні заняття організовуються у позанавчальний час за окремим графіком, складеним кафедрою з урахуванням індивідуальних навчальних планів зі студентами.

Консультація – вид навчального заняття, на якому студент отримує від викладача відповіді на конкретні запитання або пояснення окремих теоретичних положень чи їх практичного використання. Під час підготовки до екзаменів проводяться групові консультації.

Протягом семестру консультації з навчальних дисциплін проводяться за встановленим кафедрою розкладом.

Контрольна робота

Упродовж роботи над вивченням нормативних курсів передбачено проведення контрольних робіт. Написання контрольної роботи дозволяє студенту продемонструвати рівень самостійного опрацювання теоретичного матеріалу. Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом за семестр з даної навчальної дисципліни.

Під час підготовки до написання контрольної роботи студенти повинні повторити той обсяг матеріалу, який виноситься на дану контрольну роботу.

При оцінюванні контрольної роботи враховується якість роботи, її науковий рівень, ступінь самостійності та логічності у викладенні матеріалу.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

Метою самостійної роботи є вироблення студентами навичок і вміння працювати з навчальною літературою, віднаходити головні, стержневі аспекти проблем, що потребують засвоєння, здатності визначити свою позицію щодо дискусійних ідей чи концепцій і аргументовано її обґрунтувати.

Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді проведення колоквиуму та написання реферату.

Рекомендації щодо написання реферату

Написання реферату є частиною вивчення даного курсу. Мета — систематизувати, закріпити, розширити знання, отримані з навчальної дисципліни. Важливо визначити основні напрями проведених досліджень, зробити критичний аналіз. Фактичний та статистичний матеріал повинен бути професійно опрацьований та максимально актуалізований. Студент може запропонувати будь-яку тему із запропонованого переліку, який є орієнтовним. Конкретну тему необхідно узгодити з викладачем. Обсяг реферату — до 12 сторінок друкованого тексту.

Структура написання студентом реферату складається із наступних семи обов'язкових елементів: вступна частина; аналіз використаної літератури по темі (на 2-3 абзаци); характеристика обраної теми та перспективність її дослідження; визначити основні параметри викладу матеріалу; навести фактографічний матеріал, що підтверджує вашу аргументаційну базу; висновки; список використаної літератури.